

ΓΚΑΤ- ΒΟΥΛΓΑΡΗ ΕΛΕΝΗ (1913- 1965)

Βιογραφικά στοιχεία

Η Ελένη Γκατ- Βούλγαρη γεννήθηκε στη Ρωσία το 1913. Μετά τον ερχομό της στην Ελλάδα σε νεαρή ηλικία, επιδίωξε αρχικά να ασχοληθεί με την επιστήμη, και να σπουδάσει Ιατρική. Προς όφελος όμως της ελληνικής Τέχνης, γρήγορα την κέρδισε η ζωγραφική. Σπούδασε στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας, από όπου αποφοίτησε το 1940. Δούλεψε κοντά στον Ουμβέρτο Αργυρό, όμως τίποτα από την τεχνοτροπία της δεν θυμίζει τον δάσκαλό της. Ασχολήθηκε με υλικά και τεχνικές όπως η ελαιογραφία, η μονοτυπία, η ακουαρέλα, η σινική μελάνη κ.ά.

Την περίοδο της Κατοχής είχε ήδη ξεκινήσει να δημιουργεί τα έργα της, ενώ για πρώτη φορά παρουσίασε τη δουλειά της το 1945- από τότε άρχισε να ασχολείται πιο συστηματικά με τη ζωγραφική και στη συνέχεια αφοσιώθηκε σε αυτή. Ατομικές εκθέσεις της φιλοξενήθηκαν στην Κέρκυρα (1949), τη Ρόδο, την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, τη Λευκωσία (1951), τη Λεμεσό (1952), τη Βυρηντό (1952) κ.α., ενώ επίσης συμμετείχε σε ομαδικές εκθέσεις (Πανελλήνιες 1948, 1960 κ.ά.).

Η Ελένη Γκατ- Βούλγαρη παντρεύτηκε με τον φημισμένο συνθέτη, μαέστρο και συνιδρυτή της Λυρικής Σκηνής Μιχάλη Βούρτση. Κόρη τους είναι η γνωστή Ελληνίδα ηθοποιός Μάρθα Βούρτση. Η Μάρθα Βούρτση αναπόφευκτα μεγάλωσε σε ένα καλλιτεχνικό περιβάλλον, που επηρέασε τη μελλοντική της εξέλιξη.

Έργα της βρίσκονται στην Κερκυραϊκή Πινακοθήκη, την Πινακοθήκη Αβέρωφ, την Πινακοθήκη του Δήμου Αθηναίων, τη Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας, το Newport Museum and Art Gallery κ.α. Ήταν μέλος του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδας (ΕΕΤΕ).

Η Ελένη Γκατ- Βούλγαρη πέθανε το 1965.

Τα κερκυραϊκά τοπία στα έργα της

Κατά τη διάρκεια της ζωής της ταξίδεψε πολύ. Επισκέφθηκε την Ευρώπη, την Αφρική, την Ασία, ενώ επεδίωξε να γνωρίσει καλύτερα την κινεζική και ιαπωνική παράδοση, η οποία

πίστευε πως θα έδινε «νέο αίμα στο έργο της και την ελληνική ζωγραφική». Οι περισσότεροι πίνακές της ήταν τοπία, εμπνευσμένα από τα ταξίδια της. Ένας αγαπημένος σταθμός της υπήρξε η Κέρκυρα- μέσα από τα έργα της, στα οποία πολλές φορές πρωταγωνίστησαν τα ειδυλλιακά τοπία του νησιού, η Κέρκυρα ταξίδεψε στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ανάμεσα στα κερκυραϊκά τοπία που ζωγράφισε η Ελένη Γκατ- Βούλγαρη ήταν το Αχίλλειο, το Μον Ρεπό, το Παλαιό Φρούριο, η Κασσωπίτρα, η Δασιά, η Παλαιοκαστρίτσα, η Πόρτα Ρεμούντα, η Αγία Κυριακή, οι ελαιώνες κ.ά.

Δημοσιεύσεις στον Τύπο της εποχής

Με αφορμή την έκθεσή της, η εφημερίδα *Φως* της Θεσσαλονίκης έγραφε την Πρωτοχρονιά του 1953 (01/01/1953): «Η κ. Βούλγαρη εργάζεται σχεδόν αποκλειστικά στο τοπίο- έχει μια ήρεμη ιδιοσυγκρασία και προσπαθεί να πάρει από τη φύση την αδιόρατη εκείνη μελαγχολία που ξεχύνεται απ' τη φύση. Δεν ξέρω αν η κ. Βούλγαρη έχει βαθύτερες ανησυχίες. Προς το παρόν περιορίζεται να προσέχει και να μελετά και να προσπαθεί να μεταφέρει στα έργα της το ελληνικό χρώμα και το ελληνικό φως. Βλέποντας κανένας σαν σύνολο το έργο της καλλιτέχνης, θα έλεγε ότι στους πίνακές της κυριαρχεί το λυρικό στοιχείο. Γεννημένη σε βορειότερα κλίματα, διατηρεί μια έντονη φυσιολατρική ιδιοσυγκρασία, που αν δεν έχει βαθύτερη πνευματικότητα, έχει όμως μια αισθητική τέρψη και μια γραφικότητα, θελητική στην απλότητά της...Πάντως η κ. Βούλγαρη ως ζωγράφος είναι πολύ νέα ακόμη και με την επιμονή και την όρεξη εργασίας που την διακρίνει υπόσχεται μια πλατιά εξέλιξη».

Η εφημερίδα *Βραδυνή* έγραφε (Δ. Καλλονάς, 17/11/1956) για την έκθεσή της στην αίθουσα του «Παρνασσού»: «Γυναίκα τολμηρή η Ελένη Γκατ- Βούλγαρη, αντιμετώπισε με θάρρος απίστευτο και με αξιοζήλευτη επιμονή τις δυσκολίες και τους κινδύνους μιας περιπλανήσεως μέσα στην αφρικανική ζούγκλα και μπόρεσε, έτσι, να περιγράψει το αφρικανικό τοπίο με την ιδιάζουσα χρωματική ιδιοσυστασία του και με τη συχνά απίστευτη φωτιστική του οργάνωση».

Διθυραμβικά σχόλια και από την εφημερίδα *Απογευματινή* για τη δουλειά της (Μ.Χ.

Κωνσταντόπουλος, 31/10/1958): «...Η καλλιτέχνης, προικισμένη με πλούσιο ταλέντο, βλέπει πολύ χρώμα, έχει σπανία εκλεκτικότητα και παρατηρητικότητα, σχεδιάζει ελεύθερα και σωστά και δίνει στα έργα της όλη την ευαισθησία της λεπτής ψυχής της. Τα ελληνικά ύπαιθρά της έχουν ποιότητα, φως ελληνικό, ατμόσφαιρα, χρώμα, ποίηση, λυρισμό. Ζωγραφίζει πηγαία και τα χιόνια της και τα βουνά της τα διακρίνει δύναμη και λεβεντιά(...)...Γενικά, η τελευταία έκθεση της Γκατ- Βούλγαρη είναι η καλύτερη από όλες τις παλαιότερές της. Έχει η δουλειά της, η εξαίρετη, τη σφραγίδα της πλήρους καλλιτεχνικής ωριμότητας».

Άλλα αποσπάσματα από τον Τύπο:

«*LA REVUE DU LIBAN*»

«.....Η ζωγράφος είναι ένας ποιητής του χρώματος». (J.S.)

«*SOUTH WALES ARGUS*»

«... Οι επισκέπτες θα θαυμάσουν την παλέτα της. Το φως που πλημμυρίζει τα ελληνικά τοπία της, έχει ποιοτικώς την τόσο γνωστή σε εμάς διαφάνεια του φωτός επί των βουνοπλαγιών και των κοιλάδων των ποταμών μας... Πόσο ωραία θα ζωγράφιζε τα bluebells και τις ρεματιές του GWENT...» (F.J. HANDS)

«*WESTERN MAIL- THE NATIONAL NEWSPAPER OF WALES*»

«Το έργο της Ε. Γκατ έχει κάνει τέτοια εντύπωση στους διευθυντές του Newport Museum and Art Gallery ώστε αγόρασαν 4 πίνακές της για την Πινακοθήκη... Ο υποδιευθυντής του Μουσείου C. Barret περιέγραψε την έκθεση ως μια ευχάριστη αλλαγή από το συνηθισμένο στυλ των εκθέσεων της πόλης...»